

MEMO aan Raad

Aan : De raad van gemeente Noordoostpolder
Van : College van B&W
Datum : 2 mei 2022
Onderwerp : **Hoogspanningsverbindingen**

Inleiding

Hoogspanningsleidingen vervoeren elektriciteit door Nederland van de plek waar het geproduceerd wordt tot het middenspanningsnet. Onderzoek laat zien dat door de groeiende vraag naar elektriciteit het hoogspanningsnet op termijn moet worden uitgebreid. Beheerder TenneT wil hiervoor extra bovengrondse hoogspanningsverbindingen aanleggen van en naar het transformatorstation in Ens.

Brief ministerie van Economische Zaken en Klimaat

In een brief laat het ministerie weten dat er een ruimtelijke verkenning wordt opgestart voor het deel Diemen-Lelystad-Ens en dat er separate verkenning voor het deel Ens-Vierverlaten(Groningen) komt. Deze verkenning duurt tot 2024 en moet leiden tot een advies voor het tracé. Het tracé ligt nog niet vast, maar wordt bij voorkeur in overleg met betrokken gemeenten en provincies vastgesteld. Uitvoering wordt rond 2030 voorzien.

Reactie/aandachtspunten

- Beide nieuwe hoogspanningsleidingen komen door de Noordoostpolder en zullen dus invloed hebben op onze leefomgeving. Het is goed dat we al in een vroeg stadium betrokken zijn.
- Tracébepaling en participatie vindt plaats onder de Wet op de Ruimtelijke Ordening die per 2023 opgaat in de Omgevingswet. Uiteindelijk zal er via de Rijkscoördinatieregeling een inpassingsplan komen op het gekozen tracé. We waken ervoor dat de belangen van onze inwoners en andere stakeholders, zoals werelderfgoed Schokland, voldoende meegewogen worden.
- De twee tracés Diemen-Ens en Ens-Vierverlaten worden als afzonderlijke projecten gezien. Omdat beide in onze gemeente eindigen, zullen we hoe dan ook met alle procedures te maken krijgen. Het heeft de voorkeur om beide projecten waar mogelijk samen te laten vallen. Dit beperkt de bestuurlijke en ambtelijke druk en maakt het overzichtelijker voor inwoners tijdens het participatieproces.
- Het hoogspanningsnet zijn de snelwegen van elektriciteit door Europa. Uitbreiding van het hoogspanningsnet heeft geen directe invloed op de netcongestie op het middenspanningsnet van Liander waar we in Flevoland mee te maken hebben. Op langere termijn is het wel een gunstige ontwikkeling omdat het de transportcapaciteit van energie vergroot.

Vervolg

Wij nemen samen met andere betrokken overheden deel aan een ambtelijk werkgroep waarin we met het ministerie en TenneT overleggen.

Op 7 juni 2022 vindt een bestuurlijk overleg plaats tussen het ministerie van EZK, TenneT en de betrokken gemeenten en provincies. Hier wordt de verkenning toegelicht en kunnen we reageren. Het college houdt de raad op de hoogte van relevante ontwikkelingen.

Het elektriciteitsnet en de uitdagingen

Het hoogspanningsnet in Nederland wordt beheerd door TenneT. Het midden- en laagspanningsnet wordt in onze regio beheerd door Liander. Liander distribueert de elektriciteit naar de aansluitingen, terwijl TenneT het groot transport verzorgt. In Ens is een transformatorstation van TenneT waar verschillende hoogspanningsleidingen samenkomen.

Netbeheerders hebben publieke taken die in de wet zijn vastgelegd, waaronder:

- Het aansluiten van producenten en verbruikers op het elektriciteits- en gasnet en het transport voor hen uitvoeren. En zorgen voor non-discriminatoire toegang tot de netten, zodat de energiemarkt kan functioneren.
- Het beheren van de elektriciteits- en gasnetten met oog voor de veiligheid en het voorkomen van storingen en onderbrekingen (transportzekerheid).
- Op tijd en doelmatig (kostenefficiënt) investeren in uitbreidingen van het elektriciteits- en gasnet.
- Voor de landelijke netbeheerders: de taak om te zorgen voor de balans in het net (de balans tussen energievraag en -aanbod).

Netbeheerders werken in een gereguleerde markt. De Autoriteit Consument & Markt (ACM) houdt toezicht. De regionale netbeheerders werken allemaal in een eigen regio. Zij hebben binnen deze regio's geen concurrentie, omdat het te duur zou zijn om meerdere energienetten naast elkaar aan te leggen. Wel vergelijkt de ACM de prestaties van de netbeheerders, zodat netbeheerders efficiënt werken. Ook stelt de ACM maximumtarieven voor het transport van elektriciteit en gas vast.

Door marktontwikkelingen en de energietransitie neemt de noodzaak toe om energie te transporteren. Er komen meer woningen bij, het elektriciteitsverbruik per woning neemt toe en er wordt meer energie decentraal opgewekt. Daarom breiden alle netbeheerder momenteel hun netten uit. Liander doet dat voor de midden- en laagspanningsnetten in onze gemeente door het NuLelie plan. Hierbij wordt de capaciteit tot 2025 grofweg verdubbeld. En TenneT zorgt voor nieuwe hoogspanningsverbindingen om de leverzekerheid aan en de balans in de onderliggende netwerken te garanderen.